

महाराष्ट्र राज्यातील केंद्र शासनाच्या
कार्यालयामधून/प्राधिकरणामधून मराठीचा
वापर करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन,
सामान्य प्रशासन विभाग,
परिपत्रक क्रमांक : मभावा-१०९६/६१२/प्र. क्र. ३७/९६/२०ब,
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
दिनांक : १० सप्टेंबर १९९६.

पहा :- शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक मभावा-१०९१/१२८/२०ब,
दिनांक १७ मे १९९१.

: प रि प त्र क :

शासन व्यवहारात मराठीचा जास्तीत जास्त वापर करण्याच्या धोरणानुसार
व केंद्र शासनाच्या त्रिभाषा सुत्रानुसार महाराष्ट्रातील केंद्र शासनाच्या
कार्यालयामधून व प्राधिकरणामधून जनतेच्या माहितीसाठी लावले जाणारे नामफलक,
सूचनाफलक, यावर हिंदी व इंग्रजी भाषेसह मराठी भाषेचाही वापर केला जातो
किंवा नाही हे पहाण्याचे काम व मराठी भाषेचा वापर केला जात नसल्यास सदर
कार्यालयाकडे त्याचा पाठपुरावा करण्याचे काम प्रस्तावनेमध्ये नमूद केलेल्या उपरोक्त
दिनांक १७ मे १९९१ च्या परिपत्रकान्वये सर्व जिल्हाधिका-यांकडे सोपविण्यात आलेले
आहे. तथापि केंद्र शासनाच्या दिनांक १८.६.१९७७ व दिनांक २६.२.१९८६ च्या
आदेशातील त्रिभाषा सुत्रानुसार केंद्र शासनाच्या/कार्यालयामधून/प्राधिकरणामधून पूर्णपणे
अंमलबजावणी केली जात नाही असे शासनाच्या निदर्शनास आणण्यात आले आहे.
याबाबत शासनाने गंभीर दखल घेतली असून पुनश्च: पुढीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत
आहेत.

२. उपरोक्त आदेशातील सूचनाखिरीज शासनाच्या गृहमंत्रालयाच्या क्रमांक २/८/६०-
ओएल, दिनांक २७.४.१९६० [प्रत जोडली आहे] च्या अधिसूचनेन्वये निर्गमित
केलेल्या राष्ट्रपतींच्या आदेशातील परिच्छेद ७[अ] नुसार केंद्र शासनाच्या स्थानिक
कार्यालयातील अंतर्गत व्यवहारात इंग्रजीबरोबरच हिंदी भाषेचा तसेच जनतेशी व्यवहार
करतांना प्रादेशिक भाषेचा वापर करण्यात यावा असे आदेशित करण्यात आले आहे.
तसेच केंद्र शासनाच्या गृह मंत्रालयाच्या क्रमांक ७/९/६५-जी एल, दिनांक २५.३.१९६८
च्या जापनान्वये [प्रत जोडली आहे] स्थानिक जनतेच्या सोयीसाठी लागणारे विविध
नमुने व विभागीय साहित्य [उदा. मनीऑर्डर फॉर्म व त्यासारखे इतर नमुने प्रादेशिक
भाषेत छापून देण्याबाबत आदेश दिलेले आहेत.

२. त्याचप्रमाणे दिनांक १८.६.१९७७ व दिनांक २६.२.१९८६ च्या आदेशान्वये
[प्रत जोडली आहे] केंद्र शासनाच्या कार्यालयामधून/प्राधिकरणामधून नामफलक, सूचनाफलक

इत्यादीमध्ये हिंदी व इंग्रजी भाषेबरोबर प्रादेशिक भाषेचा वापर करण्याबाबत देण्यात आल्या आहेत. केंद्र शासनाच्या उपरोक्त आदेशातील [दिनांक २०.९.६०, दिनांक २५.३.६८, दिनांक १८.६.१९७७ व २९.१.८९] स्वयंपूर्ण सूचना देणाऱ्या राज्यातील केंद्र शासनाच्या कार्यालयात प्रादेशिक भाषा मराठीचा पूर्णपणे वापर करण्याबाबत कालबद्ध कार्यक्रम आखून तसेच केंद्र शासनाच्या सर्व कार्यालयांची पाहणी करून मराठी भाषेचा वापर देण्यात येत असल्याबाबतचा अहवाल दिनांक ३०.९.१९९६ पूर्वी पाठविण्यात यावा.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

सही/-

[वि. उ. बन्सोड]

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

सर्व विभागीय आयुक्त,
सर्व जिल्हाधिकारी व अपर जिल्हाधिकारी,
भाषा संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
निवड नस्ती.